

Університетський Кур'єр

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БЮРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

виходить з вересня 1956 року

№1 (1983) 5 лютого 2016 року

www.nubip.edu.ua

ГОСТИ, ЯКИХ ЧЕКАЮТЬ

Олексій ПАВЛЕНКО: МАЙБУТНЄ КРАЇНИ - НЕМОЖЛИВЕ БЕЗ АГРАРНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Економічний і соціальні ефекти від виробництва продукції АПК в нових умовах фінансових і податкових викликів обговорювали провідні науковці і виробничники

В університеті пройшов чотириденний семінар-навчання для директорів ННІ, деканів факультетів та їх заступників, завідувачів кафедр, провідних вчених вишу. Тематика, що розглядалася, була присвячена економічному, соціальному ефектам від виробництва сільськогосподарської продукції для груп економічних інтересів у нових умовах фінансових і податкових викликів.

В роботі одного з семінарів взяв участь міністр аграрної політики та продовольства України Олексій Павленко. Він говорив про ціль українських аграріїв: довести виробництво зернових до 100 мільйонів тонн. Зробити це, на його переконання, без участі науки, розвитку освіти і підготовки висококваліфікованих фахівців, неможливо. Среди пріоритетів аграрної політики міністр назвав застачення значних інвестицій на ремонт, оновлення і будівництво нових систем зрошення, активізацію глибокої переробки

сільськогосподарської сировини (експортувати не зерно, а готову продукцію). Потребує модернізації і логістичний потенціал країни, зокрема річковий транспорт. Україна має найкращий у світі потенціал і з виробництва насіння. Кілька провідних компаній світу вже вкладають гроші у цю галузь.

Щодо координації спільноти роботи у галузі освіти і науки Олексій Павленко зазначив: потрібно кооперуватися з іноземними науковими установами і університетами, особливо у виконанні грантових програм, інтенсифікувати співпрацю з бізнесом, направляти студентів на практики до провідних аграрних компаній, забезпечувати широку участь українських науковців, викладачів, аспірантів і студентів у міжнародних конференціях, форумах, дискусіях. Для реалізації зазначеного міністр запропонував створити відповідний координаційний центр, куди запросив провідних вчених і викладачів нашого університету.

Серед спікерів тієї частини семінару, що стосувалася розвитку вітчизняної освіти і науки, були президенти НАН України Василь Кремень та НААН України - Ярослав Гадзallo. Тож мова йшла про пріоритети і можливості академій, які вони очолюють, у цій сфері.

О. Наконечна, Д. Рудень

ГОСПОДАРЮЄМО

РЕМОНТИ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Не зважаючи на відсутність бюджетного фінансування і погодні умови, на виконання програми розвитку "Голосіївська ініціатива - 2020" ремонти навчальних корпусів і гуртожитків в університеті тривають.

ДАХ ДЛЯ "ВЕТМЕДСЕРВІСУ"

Зараз працівники господарської частини активно займаються дахом над навчально-науково-виробничим клінічним центром "Ветмедсервіс" з

клініками продуктивних тварин (стационар кафедри терапії і клінічної діагностики) та дрібних домашніх тварин в комплексі споруд 12-го

Закінчення на стор. 4

НАУКА

ПІДСУМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ У 2015 РОЦІ ТА ЗАВДАННЯ НА ПОТОЧНИЙ РІК

Семінар-нарада, присвячена підсумкам наукових досліджень у 2015 році та завданням на поточний рік, зібрала представників усіх підрозділів, що мають до цього відношення.

Заробляти за рахунок інтелекту: УЛЯБП АПК

Керівник УЛЯБП АПК Валерій Ушаков ознайомив учасників семінару з її роботою, наголосив на гарантованій ефективності і конфіденційності досліджень, які тут проводяться. А сертифікати, які вона видає, вже визнаються в країнах ЄС. Крім того, тут впроваджена система комплексного контролю - від лану і до столу, чого не можуть запропонувати конкурючі структури. Стосовно економічної ефективності, то тут найбільш надходження - 30% - дають аналітичні дослідження, 15% - випробування засобів захисту рослин. Ще одним перспективним напрямом є експертна діяльність, важлива ще й як питання іміджу. У найближчих планах - впроваджувати засоби, розроблені в попередні роки, та створювати нові, здійснювати моніторинг спадкових захворювань сільськогосподарських тварин та багато іншого.

Так що внутрішньоуніверситетська співпраця має перспективи. Приміром, можливо проводити комплексні дослідження, паспортизацію колекцій біологічного матеріалу, який використовується при проведенні випробувань та наукових досліджень, доклінічні дослідження засобів захисту рослин і тварин, наукову експертизу та контроль генетичних ресурсів і ще багато чого.

Пропозиції директора лабораторії викликали великий інтерес і багато питань та пропозицій.

Профессор Микола Стародуб поцікавився, чи здійснює лабораторія контроль розповсюдження захворювання лейкозом у ВРХ, адже озвучені на сьогодні цифри лякають: в Україні близько 60% хворих тварин! На жаль, на державному рівні лабораторія не уповноважена проводити такі дослідження, хоча і здатна це робити та відкрита до співпраці.

Профессор Микола Доля запитав, чи не планують науковці вивчати післядію засобів захисту рослин.

Відповідь: тема перспективна, тому зараз працюємо над отриманням відповідної ліцензії і будемо працювати над нею.

Професор Світлана Каленська нагадала, що в Україні немає жодної сертифікованої лабораторії, яка б давала документ, що дозволяє виробникам насіння продавати свою продукцію за кордон. Тож запропонувала спільно створити таку на базі нашого університету. А професор Анатолій Балаєв запропонував для розширення експертної діяльності залучати як експертів іменитих учених з відповідних кафедр університету.

Що ж коштіватимуть посугії УЛЯБП АПК? Тут відповідь очевидна: це буде спільна наукова робота, тож вони не оплачують собі самі.

За винятком хіба що витратних матеріалів.

Робочі контакти радіологів

Директор Українського НДІ сільськогосподарської радіології Валерій Кашпаров розпочав з того, що нагадав: в Україні найбільша кількість радіоактивних відходів у світі! І головні наслідки від цього якраз для сільськогосподарської продукції. Дослідженням цієї проблеми займаються науковці інституту. Зараз це єдина установа, яка проводить моніторинг радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції. А проблеми тут великі. В першу чергу, забруднення продуктів харчування. НДІ за минулій рік виконав 16 договорів, третина з яких - міжнародні. Виконуються три проекти з МАГАТЕ, ще один - з країнами, що постраждали від Чорнобильської катастрофи. Тобто інститут заробляє за рахунок інтелекту.

Цікавою Валерій Кашпаров вважає і роботу з вивченням радіобіологічних ефектів в зонах відчуження. А серед проблем називав те, що зараз в Україні, де працюють 15 АЕС, немає прийнятих на державному рівні рекомендацій, як поводитися в разі радіаційної аварії. І у випадку лиха ми знову (!) опинимося в

становиці 1986 року. Пригадімо професор Віктор Максін поцікавився, чи проводить інститут дослідження забруднення довкілля атомними електростанціями. Відповідь: всі оцінки вплину на довколишнє середовище при будівництві блоків АЕС в Україні робив саме Український НДІ сільськогосподарської радіології. Ця робота буде обов'язково продовжена.

Інститут має гарні робочі контакти з багатьма підрозділами університету, зокрема з ННІ лісового і садово-паркового господарства. Хотілося бы налагодити тіснішу роботу з генетиками і молекулярними біологами, аби дослідити, що відбувається з біологічними організмами в зоні відчуження зараз.

Ігор Ібатуллін:
підсумки досліджень,
нові можливості, старі
проблеми і сучасні завдання

Розмову продовжили в університеті. Підсумки наукових досліджень у 2015 році, нові можливості, старі проблеми і сучасні завдання науки в університеті детально висвітлив перший проректор Ігор Ібатуллін. Він проінформував про новації нової редакції Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" та зазначив, що цей закон створює нові можливості для організації науки в цілому в Україні та в університетах зокрема. До речі, представники нашого університету брали активну участь у його підготовці.

Закінчення на стор. 2

НАУКА

ПІДСУМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ У 2015 РОЦІ ТА ЗАВДАННЯ НА ПОТОЧНИЙ РІК

Закінчення. Поч. на стор. 1

Ключовою подією минулого року в розширенні горизонтів наукової діяльності України стало підписання угоди між Україною та ЄС про нові можливості для участі вітчизняних вчених у програмі "Горизонт - 2020". Створено координаційну раду і мережу з більш ніж 50 національних і регіональних контактних пунктів. Два з них, до речі, очолили наші вчені - Дмитро Засекін і Семен Танчик. Наше завдання - навчитися формувати наукові колективи за участь трьох незалежних юридичних осіб з трьох країн Європи, вибирати досвідчених іноземних партнерів, формулювати теми проектів. Саме для цього в університеті створено робочу групу.

На шляху розвитку наукової діяльності існує ряд проблем і протиріч. Серед яких Ігор Ібатуллін виділив бюрократію (коли відібрани проекти спрямовуються на тендери з неймовірно ускладненими процедурами), заборону науково-педагогічним працівникам зберігати їх зарплату по навчальному процесу під час їх перебування у відрядженнях як сумісників з наукою, затримка з наданням паспортів бюджетних програм по науці тощо.

Перший проректор також ґрунтовно проаналізував наукову діяльність вчених університету в 2015 році. Державне фінансування науки становило 61% від загальної суми. Чималу частку в структурі фінансування наукових досліджень займали договори, укладені з окремими організаціями та підприємствами, - 16% і договори на надання послуг - 21%.

Та, незважаючи на досить велике фінансування наукових досліджень з державного бюджету загалом, по університету в середньому маємо на 1 бюджетну гривню 47 коп. спеціального фонду. Тому для кожної кафедри має стати пріоритетним розширення джерел поповнення спецфонду.

У вересні 2015 році для участі у конкурсному відборі проектів фундаментальних і прикладних досліджень Міносвіти, які виконуватимуться за рахунок бюджетного фінансування в 2016 році, університет подав 95 проектів загальним фінансуванням майже на 30 млн. грн. Найбільше мають кафедри екобіотехнології та біорізноманіття, лісівництва, електроприводу і електротехнологій імені професора С.П.Бондаренка. Найбільше коштів до спецфонду університету принесли кафедри лісівництва, землеробства та гербології, молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки.

На жаль, не всі кафедри беруть активну участь у проведенні наукових досліджень.

Слід також активніше діяти в напрямку комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та укладанні ліцензійних договірів (порівняно з 2014 роком динаміка позитивна, але фінансова віддача поки що на рівні 25%). Лідерами за кількістю отриманих патентів є факультети конструкцій та дизайну (кафедра механіки), харчових технологій та управління якістю продукції АПК (кафедри процесів і обладнання переробки продукції АПК, стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції), механіко-технологічний (кафедри механізації тваринництва, сільськогосподарських машин).

У 2015 році кількість монографій, статей і тез істотно збільшилась. Лідери тут - факультети механіко-технологічний, гуманітарно-педагогічний, конструкційний, конструювання та дизайн, ветеринарної медицини та ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження.

Згідно з даними наукометричної бази Scopus, університет займає 28 місце серед 124 провідних вишів України. А індекс Гірша мають 60 наших науково-педагогічних працівників - Валерій Кашпаров, Микола Стародуб, Володимир Проца, Віктор Йощенко, Андрій Шелестов та інші.

Для здійснення якісних і кількісних перетворень перед нами стоїть ряд завдань, окреслених програмою розвитку "Голосіївська ініціатива - 2020". Головні з них - забезпечення участі викладачів у проектах академічної та дослідницької мобільності, виконанні досліджень в рамках програми "Горизонт - 2020", комерціалізація отриманої науково-технічної продукції та прав інтелектуальної власності, розширення сфери їх застосування, забезпечення реалізації інноваційних проектів через науковий парк "Сталий природокористування і якість життя", активізація співпраці з бізнесом, збільшення публікацій у журналах, включених в Scopus, Web of Science, та проведення на базі факультетів і ННІ семінарів з актуальних питань розвитку наукової діяльності.

Що там, у колективах?

Розповідаючи про роботу свого колективу, завідувач кафедри інформаційних систем Михайло Швиденко окрім спінися на розробленій системі електронного дорадництва в аграрній сфері України. Вона призначена для дистанційного консультування та інформаційної підтримки виробника.

Завідувач кафедри агробізнесу Микола Ільчук підняв проблему конкурентоспроможності продукції молочного скотарства. Поки що ця галузь занепадає. Вихід - у створенні сприятливого інвестиційного клімату. Крім того, на державному рівні потрібно розробити проект розвитку галузі тваринництва, причому не бізнесовий, а соціальний.

Професор Семен Танчик закликав займатися більше прикладною науковою. Воїнні аграрні компанії мають у своєму розпорядженні значні кошти і вже створюють у себе власні наукові лабораторії - прямі конкуренти наших.

Проректор з навчальної і виховної роботи Сергій Кваша говорив про необхідність широкого зачленення до наукових конференцій, наукової роботи кафедр молоді. Наша сьогодні стала прагматичною. Це мають відобразити і теми бакалаврських та магістерських робіт. Тому науково-педагогічним працівникам запропоновано переглянути до 40% тематики випускних робіт, зробивши їх більш прикладними.

Директор департаменту науково-технічного розвитку Міністерства освіти і науки Дмитро Чеберкус, запрошений до участі у семінарі, відзначив доробок університету за минулий рік. І це ще раз підтверджує, що НУБіП входить до десятки кращих вишів країни і трійки - Києва. Новий Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" вже опубліковано. Попереду - великий обсяг роботи. До цього процесу можна активно залучати НУБіП. Зокрема, на його прикладі можна було б показати, як нормативно регулювати діяльність лабораторій.

Станіслав Ніколаєнко: перспектива університету - в розвитку науки і дослідництва

Перспектива університету - лише в поглибленні науково-інноваційної складової, поєднанні освітнього, дослідницького і виробничого процесів.

"Поки ще не пізно!" - на думку спадає дуже важлива, точна і об'єктивна назва доповіді Національної комісії США щодо стану викладання математичних і природничих наук у ХХІ ст., відома ще як доповідь Алена Глена. Поки ще не пізно, нам потрібно дбати про відродження науково-технічного потенціалу України і університету як опори розвитку аграрної науки. Ми не можемо не бачити, що наші наукові дослідження в багатьох випадках є морально застарілими, а на низці кафедр є люди, які не знають і не бачили виробництва. Лише 52% науково-педагогічних працівників мають відношення до науки, ведуть науковий пошук. Близько третини кафедр в останні три роки не виконували науково-дослідні теми, не ініціювали виконання певних науково-практичних робіт, не надавали консультивативних послуг.

Якщо на агробіологічному, ветеринарному факультетах та в ННІ лісового і садового-паркового господарства майже три четверті викладачів займаються науково-дослідною роботою, то на факультетах конструкцій та дизайну, аграрного менеджменту, гуманітарно-педагогічному цей показник в рази нижчий!

Якщо по університету кількість коштів на одного НПП від наукової, господарської тематики сягає 19,5 тис. грн на рік, то по Україні цей показник складає 180 тис. грн, а в таких університетах, як КНУ ім. Шевченка, Київській політехніці він удвічі вищий!

Слід поєднати свої зусилля з бізнесом, давати відповіді на поставлені політикою і життю питання, створювати нові технології, матеріали, сорти і види і тд. На сьогодні ми маємо на 1 бюджетну гривню 47 копійок, а треба хоча б 75 коп./1 грн, а згодом і вийти на співвідношення 1:1.

Прикро, але з 10 тисяч студентів вдененої форми навчання, у т.ч. 1520 магістрів, лише 285 беруть участь в науковій роботі. Дещо кращим цей показник є на факультетах ветеринарної медицини, землевпорядкування, захисту рослин, біотехнології та екології, тваринництва та водних біоресурсів, аграрного менеджменту, економічному, ННІ лісового та садово-паркового господарства, ННІ енергетики, автоматики та енергозбереження.

Головною рушійною силою сучасної цивілізації є наука. У програмі розвитку "Голосіївська ініціатива - 2020" ми поставили завдання нарощування наукових досліджень, поєднання освітніх і наукових процесів. Чому?

Дивиться, що відбувається в світі. У США з 4 тисяч вишів 550 мають докторантuru, а лише 125 ідентифікують себе як дослідницький університет. Ці університети активно співпрацюють з 12 тисячами промислових дослідницьких лабораторій, що забезпечують маркетингові дослідження та комерціалізацію наукових результатів. У 3300 університетах ЄС працює 34% науковців Європи, які виконують три четверті всіх фундаментальних досліджень. Сприє цьому і програма "Горизонт - 2020", до якої ми ніяк не можемо по-справжньому долучитися. У Китаї з 650 вишів пріоритетна підтримка надається 100, де навчаються 84% докторантів і 70% магістрів. Ці університети виконують левову частку всіх фундаментальних і прикладних досліджень.

А скільки своїх робіт комерціалізуємо ми, яка тут роль наших менеджерів і маркетологів? Лише 2,5% наших патентів, винаходів, технологій комерціалізувалося, і то за умовні кошти. До речі, за останні п'ять років Україна не продала за кордон жодної технології. Врешті-решт, ми маємо ознаки відродження нашого технопарку, і тут мусимо спертися на Всеукраїнську асоціацію технопарків.

Ми недостатньо використовуємо матеріально-технічну базу і потенціал НАН України (не кажучи вже про НАН України), з якою маемо договір про співпрацю. До неї долучилися колективи кафедр садівництва, фізіології, патофізіології та імунології тварин, механізації тваринництва. А решта все очікує і живе за принципом Остапа Вишні: "Ніколи ще так не було, щоб якось воно не було!". Якщо уважно подивитися на основні пріоритети розвитку аграрної науки до 2020 року, затверджені загальними зборами НАН України, то наша участь у цій діяльності явно

недостатня. Ми беремо участь лише у половині програм і напрямків.

На превеликий жаль, поза увагою залишилися такі напрямки, як генетичні ресурси, сучасні методи геномної селекції, генна інженерія та біотехнологія, екологічні ризики, пов'язані з технологічними операціями і технологіями у сільському господарстві, ведення органічного тваринництва, нові методи та матеріали для зберігання продукції, глобальні потепління, зрошення сільськогосподарських земель, фінансово-інвестиційне та обліково-аналітичне забезпечення розвитку аграрного сектора економіки, створення агротехнобізнескластерів з реалізації інноваційних проектів із зачлененням венчурних інвестицій тощо.

Інтегруючись в освітнянський простір

Університету вдалося зберегти певні напрями НДР певний розмір фінансової підтримки. Але робота була б ефективнішою, якби ми зуміли об'єднати зусилля вчених різних кафедр, факультетів, інших університетів та інститутів, у т.ч. за кордоном.

Необхідно активізувати роботу з молодими вченими, магістрами і аспірантами. Приклади позитивної співпраці у нас, звичайно, є: ННІ лісового і садово-паркового господарства, факультети економічний, ветеринарної медицини, тваринництва та водних біоресурсів, гуманітарно-педагогічний.

Україна інтегрується в європейські структури, виникає серйозна проблема вивчення і прогнозування ринку збуту, якості продукції, високої конкуренції і тд. Але де ми в цих процесах? Не раз говорилося про розробку нової стратегії розвитку АПК, давалися відповідні доручення. Але, на жаль, університет не став консолідувати основою такого бачення розвитку села. І знову чуємо з телесканерів: тони, центри, перші місця в експорті, а хто скаже, люди як живуть? Куди подітися нашим випускникам? Відповіді немає! А її слід шукати і вести за собою суспільство, формувати громадську думку, впливати на уряд. Нового подіюх чекає інженерно-технічний, будівельний, конструкторський, енергетичний, інформаційний напрями розвитку України.

Велике поле діяльності і для наших гуманітаріїв. Проблеми з вихованням майбутнього фахівця - патріота України, жорстка необхідність досліджень, пов'язаних із засвоєнням іноземних мов, поліпшенням психолого-педагогічних форм викладання предметів - все це мусить бути в полі зору. Тим більше, що Євросоюз, інші міжнародні організації пропонують значні суми на соціальні трансформації в Україні. На часі - співпраця з Китаем, заснування відділення в нас інституту Конфуція, Турецького центру, відродження співпраці з В'єтнамом.

Потужний резерв нашого розвитку - міжнародна співпраця. Наші країні з вчені з кафедр молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки, лісового менеджменту, лісівництва знайшли у ній своє місце. Проте поки що радикальних змін у міжнародному науково-технічному співробітництві не ві

НАШІ ЮВІЛЯРИ

З КОЗАЦЬКОГО КОРЕНЯ

Робити людям добро. Саме так розуміє суть життя справжній патріот України - доктор педагогічних наук, заслужений працівник освіти України, почесний доктор і професор кількох зарубіжних університетів, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України професор Станіслав Ніколаєнко. Саме так і прожив він свої перші шістдесят.

Козацькому роду...

... Серед сільських хлопчаків Богданівки (тієї, про яку згадує в своєму романі "Чорний ворон" лауреат Шевченківської премії Василь Шкляр, розповідаючи про повстанський рух селянства в роки громадянської війни), що на Кіровоградщині, Станіслав виділявся хіба що вольовим характером і бійцівськими якостями. А ще - частими відвідинами шкільної і сільської бібліотек: на читацькому формуларі Славка серед ровесників було чи не найбільше записів. Були там і серйозні книги, і пригодницькі - про козацьку бувальщину, Гонту і Залізника тощо. Характер хлопця гартувався в місцевому Чорному лісі. Тому самому, де, за переказами, колись стояла пасіка Богдана Хмельницького. Кають, гетьман не раз тут відпочивав. Якось, граючись у ньому, п'ятирічний Славко відстав від старших товаришів і заблукав. Але не злякався: орієнтуючись на гудки потягів, вийшов до села. Відтоді зрозумів: якщо хочеться досягти - не плач, а зберися і йди до поставленої мети.

Рід Станіслава Миколаєнка (так по-сільському до 50-х років минуло-го століття звучало прізвище) - з українського козацтва: у реєстрах козацького війська значився Харко Миколаєнко з Чигиринського повіту. Оселились Миколаєнки в колишньому козацькому зимівнику Цибулевому, неподалік Чигирина. Виходець з цього села, дід Станіслава - Селівейстр Миколаєнко під час столярінської реформи був одним з перших шести поселенців села Богданівка. Його не стало в голодному 1933 році. Від голоду загинули і дядько Сергій з двома дітьми. Довго не міг зрозуміти малий Славко, чому на городі в сусідів Шевченків, за білою глиняною хатою під соломою, стояв залізний хрест із скручених проволокою залізничних рельс. Вже потім взнав страшну правду Голодомору. Ще четверо дядьків загинули на фронтах Другої світової.

Батько - Микола Селівейстрович - у трагічному 1941р. у Білорусі потрапив в оточення, пройшов фашистські концтабори, після війни працював кочегаром на паровозі, слюсарем на меблевій фабриці. На все життя запам'яталися його великі чорні руки, пропахлий димом, але смачний "хліб від зайця". Батько, хоч і закінчив всього шість класів, знав напам'ять багато віршів Шевченка, часто його цитував.

Мама, Галина Іллівна, жвава, не-посидича, товарицька, все життя працювала - спочатку в колгоспі, лісництві, а потім в сільській школі. Її зараз пам'ятають сотні тутешніх випускників. Нажаль, їх уже немає...

Завжді перший

Станіслав завжді був першим в навченні. У батьківському будинку і досі зберігаються похвальні грамоти за всі роки шкільного життя та золота медаль. Учасник і переможець районних і обласних предметних олімпіад, "круглий" відмінник, він був надзвичайно непосидючий, з непокірним характером, тож завжді мав проблеми з поведінкою. І якби не перша вчителька та ненька, то не було б ні золотої медалі, ні тих грамот.

У 1973 році Станіслав, попри очікування, несподівано для всіх пішов не до військового училища (другій досі кажуть, що коли б обрав кар'єру військового, до генерала дослужився б точно), а став студентом факультету механізації Української сільськогосподарської академії. В ті часи конкурс тут був п'ять чоловік на місце, а спеціальність інженера - чи не найпрестижнішою серед молоді. Активно займався науковою діяльністю (спроектував на третьому курсі автомобільну безступінчасту коробку передач, на п'ятому - розрахував новий тип збірального агрегату бурякокомбайну) і спортом (став кандидатом у майстри спорту з вільної боротьби).

Отримавши диплом з відзнакою (як згодом і Одеського інституту політології), від пропозиції щодо аспірантури відмовився і пішов викладачем в Кіровоградський сільгосптехні-

кум. Потім здобув ще педагогічну і політологічну освіту, отримав направлення на Херсонщину, з якою і пов'язані більше 20 років його життя. Починав там викладачем технікуму, директором великого профтехучилища в с. Красний Перекоп на Каховщині. Молодий спеціаліст скрізь був несамовитий до роботи, успішний і вдалий. Не випадково в 1987 році він вже працював у відділі науки і навчальних закладів Херсонського об'єднання партії, а потім став наймолодшим в республіці першим секретарем райкому партії в Ніжинському районі Херсонської області. Згодом став і головою ради цієї школи практично повним складом вступили до медичного вузу в Дніпропетровську! Вироб членів тутешньої виробничої учнівської бригади експонувались на виставках в Європі, Японії і Китаї.

Стезя політика і педагога

По-людськи ставився до підлеглих молодий керівник району, тож вже за часів незалежності України тричі обирали його херсонці народним депутатом в одному і тому ж виборчому окрузі. Що не робив Кучма і його команда, скільки не лілося бруду на Ніколаєнка, а він чесно більше десятика років відпрацював у парламенті. Люди вірили і вірювали нині своєму обранцю. Сотні врятованих хворих, збудовані і відновлені школи, порятована вітчизняна освіта, боротьба за долю українського вчителя і вченого, збереження технікумів і ПТУ, підтримка української науки і вишів, десятки кілометрів водогонів, асфальтованих доріг - ось проблеми, якими він завжді опікувався. Політологи, освітяни і досі вважають міністра Ніколаєнка автором соціальної революції в освіті. При ньому зарплата вчителів і викладачів зросла за три роки втричі. Він ввів доплати: за стаж, за відування майстернями, лабораторіями, наукові і вчені звання, ступені. При його мініструванні на науку відійшло 1,2%, освіті - 7,2% від ВВП. Нині - 0,25% і 6%!

Знадобився в роботі і досвід очільника обласного управління освіти, професора Херсонського педагогічного університету, голови парламентського комітету з науки і освіти. У 1996 році, коли Станіслав Ніколаєнко доповідав закон "Про освіту", він пробув на трибуці Верховної Ради... дві доби, захищаючи права освітіян. Його перу належить і стаття 53 Конституції України,

яка два десятиліття захищає право українців на освіту.

Більше десятка книг, посібників, монографій та 120 наукових статей вчений-педагог присвятив інноваційному розвитку та вдосконаленню української освіти і науки. Його перу належать майже сотня різних законів - про освіту, вищу школу, профтехосвіту, інтелектуальну власність, единий сільськогосподарський по-даток, Антарктичну діяльність.

Мало хто вже пам'ятає, але відновлення обов'язкової середньої освіти в Україні в 1996 році стало можливим з ініціативи Станіслава Ніколаєнка. Так само, як і порятунок від закриття сотень сільських і міських шкіл. Поточнення Конституції України про безкоштовність і обов'язковість середньої освіти також запропонував він. Щоб за це проголосували у Верховній Раді у конституційну ніч 26 червня 1996р., п'ять разів виступав у парламенті! Законом "Про профтехосвіту" в 1998 році він з колегами-соціалістами зберіг систему підготовки робітництва. Всі законодавчі ініціативи щодо соціальної підтримки вчителя і вченого практично затверджені парламентом теж за його ініціативи.

Дивно, але Ніколаєнка в парламенті підтримували всі - і ліві, і праві. Такого ви нині не побачите.

Звання "народний вчитель", державні премії в освіті, підйомні молоді сільським вчителям, повернення боргів по ст.57 закону "Про освіту", збільшення долі безкоштовної освіти у вищих, розвиток студентського самоврядування, захист інтелектуальної власності, підтримка молодих вчених, інформатизація середньої освіти, початок запровадження спільно з Лілією Гриневич зовнішнього незалежного оцінювання, розробка програм "Наука в університеті", "Школа майбутнього" - все це теж в активі Станіслава Ніколаєнка. Це з його подачі держзамовлення до вищів виросло з 111 тисяч в 2004 р. до 150 тисяч в 2007 р. Це він добився повної комп'ютеризації шкіл, ПТУ і технікумів. Нині про таке можна лише згадувати.

Незручним і незгідливим для влади міністр освіти і науки Станіслав Ніколаєнко був завжді. Подобалось це прем'єрам Тимошенко, Еха-нурову, Януковичу чи ні, але на засіданнях уряду він, один з небагатьох,

не мовчав, завжди казав гірку правду, принципово відстоював інтереси освітян і науковців. Не випадково в ті часи витрати на освіту зросли за три роки з 4,71% до 7,2% від ВВП, що було найліпшим показником в Європі. Це він із Борисом Жебровським створили мережу з 250 шкіл для навчання українців за кордоном. Приєднання до Болонського процесу та коже пов'язане з його іменем: саме Ніколаєнко в Норвегії, в Бергені в 2005 р. поставив від України підпис під цим історичним документом.

Двічі зустрічався з мільярдером Білом Гейтсом, засновником "Майкрософту", переконуючи його у підтримці української освіти, виділенні безкоштовного програмного забезпечення. Довелося йому відстоювати інтереси України і в ООН, і в Раді Європи, і на Майдані, під час Революції Гідності, де його намет, пропахлий димом і місцями пошматованій, простояв 93 дні...

Робити людям добро

"Робити людям добро" - цей вираз став гаслом життя Станіслава Ніколаєнка. Хто знає його, той переконаний в правдивості цих слів. Відповідно і в спілкуванні він людина надзвичайно проста. Це часто дивує багатьох, бо інколи уявляють наредпа, міністра, ректора пихатим і гордим. А він - господарів і веселун (що і в парламенті жартував з колегами-депутатами академіками Костянтином Ситником, Ігорем Юхновським, Петром Толочком: ви академіки від науки, а я академік із виру життя!), має навдивовиж відкритий, хоча часом і вибуховий, характер, говорить у вічі, не зважаючи на вік і сан, правдиві, гострі речі. Виразне його і вміння тримати слово, співпереживати чужий біль, готовність допомогти близьньому, вміння товаришувати.

I ось тепер політику і педагогу - вже 60. Але, бачачи його нестримну енергію та юнацький запал, бажання вивести Національний університет біоресурсів і природокористування в п'ятірку кращих вишів України, так і хочеться сказати: це тільки перші 60.

Тож успіхів і натякнення на цьому шляху Вам, пане ректоре!

В. Обрамбалський

У січні свій ювілей відсвяткували:

50-літній - завідувач філії наукової бібліотеки **Лариса Задерицьова**, старший викладач кафедри англійської мови **Ірина Чернеля**;

55-літній - завідувач лабораторії кафедри транспортних технологій та засобів АПК **Тетяна Гразіон**;

60-літній - доцент **Сергій Ташута** (кафедра мікробіології, вірусології та біотехнології), начальник відділу матеріально-технічного забезпечення кафедри військової підготовки **Іван Новіков**;

65-літній - старший викладач кафедри військової підготовки **Микола Євстратенко**, доцент кафедри **Зінаїда Жадлун** (кафедра економічної кібернетики), **Георгій Коньков** (кафедра автоматики та робототехнічних систем), **Анатолій Міщенко** (кафедра теплоенергетики), завідувач кафедри **Тетяна Кальна-Дубінюк** (аграрного консалтингу та сервісу) і **Михайло Рудий** (економічної теорії);

75-літній - завідувач навчальної лабораторії лікарських рослин **Володимир Біленко**.

Ректорат університету, профком викладачів і співробітників, а також редакція газети "Університетський кур'єр" широ вітають наших колег з цими життєвими подіями і значать міцного здоров'я, благополуччя та подальших успіхів у роботі.

НАРОД І АРМІЯ

НА ДОНЕЦЬКОМУ РУБЕЖІ

Днями рідний факультет аграрного менеджменту відвідав випускник 2012 року Вадим Щербина. Сьогодні він - командир мотопіхотного взводу, що виконує бойову задачу на першій лінії оборони поблизу м. Авдіївка (розмежувальна лінія на Донецькому напрямку). Він розповідав про будні бійців АТО, зокрема довіреного йому підрозділу, складності та особливості несення служби на сході України.

СВІТ ОЧИМА УКРАЇНЦІВ

2. ДАНІЯ: ДЕРЖАВА ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Країна розвинутого соціалізму

У Данії побудовано справжній соціалізм: біля 70% ВВП витрачається на соціальні потреби людей. Звичайно ж, вони платять значні податки з доволі пристойних зарплат (мінімальна оплата праці дорослого громадянина 110-112 крон за годину, при курсі американського долара - 6,6-6,7 данської крони), з них 41-48% - податки. Але більша їх частина повертається платникам. Зокрема, на кожну народжену дитину віком до 6 років держава щорічно виплачує 10 тисяч крон, з 6 до 18 років - 8 тисяч (податки на всі ці виплати не нараховуються).

Навчання і медичні послуги в основному безкоштовні, зокрема й сімейна медицина. Поряд з державними існують і приватні школи, плата за навчання у яких 1200-1500 крон на місяць з урахуванням доставки школярів. Якщо в державних школах дитина залишається на продовжений термін, то батьки платять за це до 1500 крон на місяць. Оцінки включно до сьомого класу не виставляють, щоб не травмувати дітей: лише тестиують на достатність чи недостатність рівня знань. Починаючи з 8-го класу і далі, включно в гімназіях, технікумах, університетах, випускні іспити приймають фахівці зі сторони за присутності тих, хто навчав.

Окрім медичні послуги в Данії платні, зокрема лікування і встановлення зубів після 18-річного віку, за масаж, психологу та ін. На відміну від України, відсутні реклами ліків і так звані "безкоштовні" консультації по телефону. У медицині, як і в інших сферах, відсутнє хабарництво, що, на жаль, ганьбить українців і Україну.

Дитячий рай

До речі, за законом у Данії дітей бити заборонено. Якщо про це стає відомо в комуні, їх можуть забрати в дитячий будинок. У дитячих садочках "тихі години", як прийнято в Україні, для всіх діток не обов'язковий. Хто хоче - спить, хто не бажає - гуляє.

У цій країні все спрямоване на виховання і задоволення потреб дітей. Як виховають дитину, такою, як правило, вона буде й дорослою. Де ми тільки не побували (зоопарк, виставка піщаних фігур, Леголенд, тропічні ліси і квітковий світ у поєднанні

зі світом тваринним, аквапарк) - всюди атракціони, гойдалки, гірки, живі куточки з домашніми тваринами, виступи таких же дресированих тварин, водні види розваг тощо. Данці і туристи з дітьми виїжджають до таких культурних закладів, як правило, на цілий день. Там вони й відпочивають, бо створено для цього всі умови. Ось, наприклад, ми пойшли до зоопарку. Поставили на стоянку автомобіль метрів за чотириста, з багажника забрали розкладного возика з холодильником і провіантом, зайшли з ним на територію, і... просто залишили. З часом повернулися, пообідали (їжа в зоопарку коштує дорога) і продовжили огляд. У Києві в зоопарку, на жаль, я і данські гості такого не спостерігали. Часом не знаєте, чому?..

У Данії я не бачив підлітків, які б тинялися групами, шукаючи пригод. Під час літніх канікул чимало школярів підробляють на легких роботах на фермах, у магазинах, на пошті та ін. Наприклад, дружина Вауна щомісяця платить своїй дочці за догляд її меншенькою братика. З часом за ці гроши мама разом з донькою куплять потрібну їй річ. Таким чином діти привчаються заробляти гроши.

За рідну мову замовте слово

Данія турбується не тільки про майбутнє покоління, а й про мову. Від України за кількістю населення вона увосьмеро менша, проте іноземців тут проживає відносно більше, ніж у нас. Сімнадцять років тому громадянка України вийшла заміж за данського фермера Вауна. Маючи дві вищі освіти в Україні, закінчилася ще й данський коледж. Так от, щоб отримати вид на проживання в Данії, слід прожити там не менше чотирьох років і скласти три іспити на знання державної мови - диктант, читання і твір.

Українка записалася до спеціалізованої школи (навчання безкоштовне). А щоб стати повноправним громадянином Данії, необхідно ще й прожити там не менше семи років і, маючи вид на проживання, скласти ще й іспит на знання історії і перших осіб держави. Непогано було б запозичити досвід цієї невеликої європейської країни щодо громадянства іноземців в Україні.

Вражає також високий рівень культури. Всюди охайно. Батьки виховують дітей власним прикладом.

Я не бачив, щоб хтось з батьків, а отже й дітей, перейшов вулицю на заборонений сигнал світлофора, смітив чи викинув сміття на ходу з автомобіля. Не спостерігав такого неподобства, яке твориться у нас із сміттям на вулицях, в парках і лісах.

За життєвим рівнем Данія - одна з благополучніших країн, але населення живе ощадливо. Чиновники не мають державних дач та інших привілей. Депутати парламенту не мають службових автомобілів: на роботу їздять власним, громадським транспортом або... велосипедом (до речі, привозильний майдан біля залізничного вокзалу в Копенгагені повністю заставлений велосипедами, на яких немає страхувальних ланцюгів і замків). Іногородні депутати за бажанням можуть поселитися у спеціально побудованій для них будинок. Після закінчення ж каденції вони звільняють житло для своїх наступників.

Вражає те, що в Данії кожний професійно займається своєю справою. Зокрема, фермер виробляє відповідну сільськогосподарську продукцію - молоко чи м'ясо, вирощує норок та ін. У нього, як правило, відсутні присадибна ділянка: все необхідне для столу купують у супермаркеті. Вчителі, лікарі та інші працівники, як правило, теж не мають городів, корів чи свиней. Хіба може вчитель професійно навчати учнів, якщо на уроках буде думати, що потрібно ще посапати город і нагодувати тварин? Звичайно ж, ні. Його зарплата дає можливість купити все необхідне в магазинах.

Цим забезпечується добробут і висока купівельна спроможність громадян, а отже, і оборот капіталу. Нашим можновладцям слід пам'ятати слова Олександра Довженка: "Держава не може будувати свій добробут на бідності і обдертості своїх громадян".

I, насамкінець, нещодавно скажане на святкуванні дня народження дружини Вауна:

Мені, як батьку, хочеться сказати, Й піднімати келихи з легкої руки, Щоб Данія і Україна - мати

Жили як рідні сестри - близнюки.

А тепер - секрет полішинеля: сестри - це мої доньки - близнючки: українка Надія і данка, дружина Вауна - Любов, яка гідно представляє українську діаспору в Данії.

В. Гречкосій, доцент

ГОСПОДАРЮЄМО

РЕМОНТИ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Закінчення. Поч. на стор. 1

навчального корпусу. Тут постійно працюють 5-6 спеціалістів, і він фактично наполовину вже перекритий.

- Це дуже актуальні, - говорить декан факультету ветеринарної медицини Микола Цвіліховський. - Адже в цьому ННВЦ йде жвава робота і постійний прийом пацієнтів. Так буде навіть на різдвяні свята.

А загалом на більшості об'єктів ветеринарного комплексу за минулій рік вже встановлено нові дахи, в першу чергу на блоках, які цього потребували найбільше.

ботодавців факультету Леоніду Кельвичу.

ХОЧЕШ ЖИТИ КРАЩЕ - ДОКЛАДІ І СВОЇХ РУК

У гуртожитку № 2, де проживають студенти факультету аграрного менеджменту, завершується заміна електромереж у правому крилі та центральній частині. І це - незважаючи на фінансову скрутку: допомагають випускники і благодійники. Ректор університету поставив завдання зробити максимальні роботи саме під час зимових канікул.

- Загалом цього потребували 51 кімнати, загальні електромережі на коридорах та електрощитові, - говорить декан факультету Анатолій Остапчук.

Щодня у гуртожитку працювали бригада фахових електриків господарської частини та студентський загін магістрів ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження. Ім активно допомагали і мешканці гуртожитку, які зачалися до організаційних робіт.

- Хочеш жити краще - доклади і своїх рук, - висловлює їх загальну позицію студентка магістратури Марина Бориславська.

Паралельно з електриками в гуртожитку працює майярна бригада, яка до кінця березня має завершити косметичний ремонт у коридорах.

Н. Чехлова

Адреса редакції:

Україна, 03041, Київ, вул. Героїв Оборони, 15.
Редакція - 12-й навчальний корпус, блок Д, кім. 308
Tel.: 044 527-82-09. E-mail: za_sg_kadry@ukr.net

Газета виходить раз на місяць.

Поширюється безкоштовно

Точка зору авторів публікацій не завжди співпадає з точкою зору редакції. Рукописи та фотографії не рецензуються і не повертаються

Оригінал-макет:

Видавничий центр НУБіП України,
Київ, пр. Сільськогосподарський, 4, корп.17.
тел.: (044) 527-80-49.

Номер віддруковано:

Друкарня ПП "Типографія АВМ"
04080, вул. Фрунзе, 86

Тираж 2000 прим.

Зам. №